

Burcu Kösem
EKONOMİ - FINANS - SEKTÖR
PROFESYONELİ

HAFTALIK EKONOMİ BÜLTENİ

23 Şubat / 2024

Bu rapor; Dünya ve Türkiye ekonomisindeki güncel gelişmeleri, güvenilir kaynaklardan elde edilen veriler ile yansıtmaaya yönelik olarak, hazırlanmıştır. Herhangi bir yatırım tavsiyesi içermez.

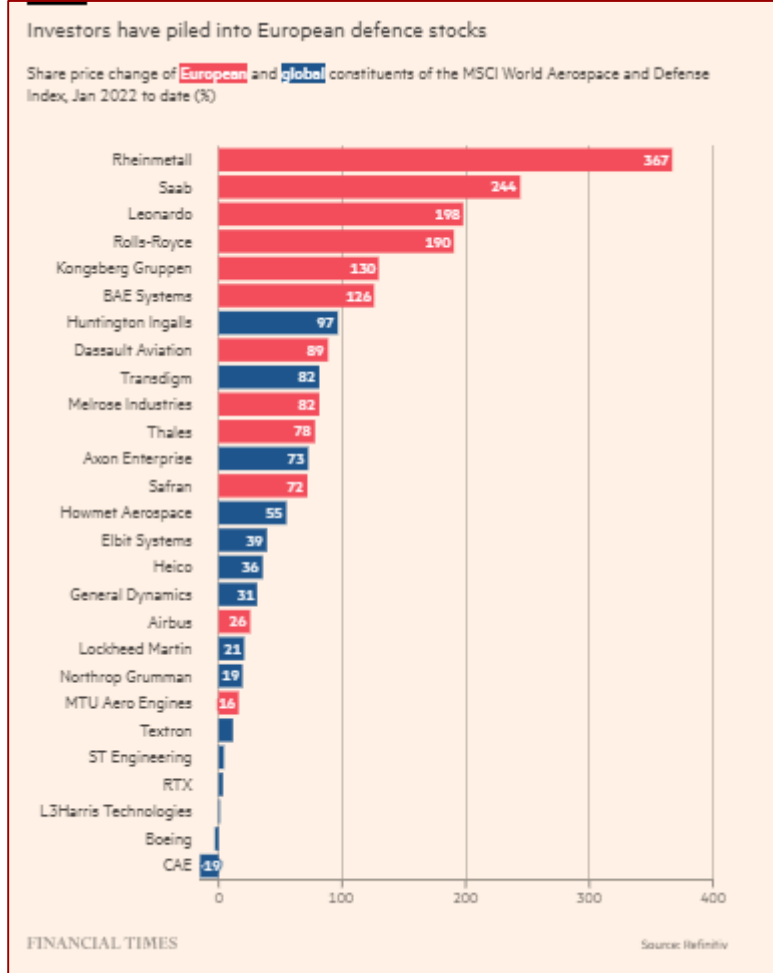
Ateşkes çabaları acil koduyla devam ediyor

- ❑ Gazze Şeridi'nde dört aydır devam eden savaşta ölenlerin sayısının 30.000 Filistinliye yaklaşması ve İsrail'in Gazze'nin en güneyindeki Refah kentini işgal etme planının artması nedeniyle ateşkes anlaşması sağlama çabaları daha da acil hale geldi.
- ❑ NYT'deki son güncel habere göre İsraili bir yetkili ve görüşmeler hakkında bilgi sahibi bir kişi Perşembe günü yaptığı açıklamada, üst düzey İsraili, Katarlı, ABD'li ve Mısırlı yetkililerin ateşkes ve Gazze'de Hamas tarafından tutulan rehinelerin serbest bırakılması için bir anlaşmaya varılması amacıyla Cuma günü Paris'te bir araya geleceğini söyledi. .
- ❑ Haber, Başkan Biden'ın Ortadoğu elçisinin, Gazze'de tutulan rehinelerin serbest bırakılması ve çatışmalara ara verilmesi için müzakere çabalarının bir parçası olarak Başbakan Binyamin Netanyahu ve İsrail'deki diğer üst düzey yetkililerle görüşmesinin ardından geldi. İsraili yetkililere göre Gazze'de halen 100'e yakın rehine bulunuyor. Yetkililer en az 30 kişinin daha öldüğüne inanıyor.
- ❑ Mossad şefi David Barnea; CIA direktörü William Burns; Katar başbakanı Muhammed bin Abdulrahman bin Jassim el-Thani; İsraili yetkili ve görüşmeler hakkında bilgi alan kişi, diplomatik gelişmeleri görüşmek üzere isimlerinin açıklanmaması kaydıyla konuşan kişinin, ve Mısır istihbarat şefi Abbas Kamel'in beklenen katılımcılar arasında yer aldığını söyledi.

Fed toplantı tutanakları ve IMF temkinli

- ❑ ABD Merkez Bankası'nın 30-31 Ocak toplantısına ilişkin toplantı tutanakları yayımlandı.
- ❑ Tutanaklar, yetkililerin faiz indirimini konusunda aceleci olmayacağına ve enflasyon konusunda temkinli olduklarına işaret etti.
- ❑ Tutanaklarda çoğu yetkili hızlı faiz indirmenin risklerine dikkat çekti. Bazı Fed yetkililerine göre enflasyonda sağlanan ilerlemenin durma riski var.
- ❑ Politika görünümüne dair "Katılımcılar politika faizinin muhtemelen zirvede olduğunu düşünüyor. Ancak enflasyonun sürdürülebilir biçimde yüzde 2'lik hedefe ilerlediğine emin olmadan federal fon oranı hedef aralığını düşürmenin uygun olmayacağı görüşünde" açıklaması yer aldı.
- ❑ Son veriler ABD'de enflasyonun yavaşlasa da hala yüksek seyrettiğini göstermişti. Yetkililer enflasyonun uzun vadede gidişatını yakından ve dikkatle takip edeceklerini bildirdi. Hızlı faiz indiriminin yukarı ve aşağı yönlü oluşturduğu risklere dikkat çekildi. Bazı yetkililer ise faizlerin uzun süre yüksek kalmasının ekonomide zayıflamaya veya resesyona neden olabileceği riskine dikkat çekti.
- ❑ Diğer taraftan küresel merkez bankalarına bir uyarı da IMF'den geldi: Enflasyonun düşmesine rağmen henüz hedefe yeterince yakın olmadığına dikkati çeken Kozack, "Bu da para politikası konusunda işin henüz tamamlanmadığı anlamına geliyor. Merkez Bankalarını para politikasında erken gevşemeye karşı tedbirli olmaya çağırıyoruz." diye konuştu.

Avrupa'daki savunma atağı hangi şirketlere yarıyor?

- ❑ Rusya'nın Ukrayna'ya kapsamlı saldırısının üzerinden iki yıl geçtikten sonra, Avrupa'nın savunma sanayii patlama yaşıyor.Orta Doğu da dahil olmak üzere başka yerlerdeki çatışma ve artan jeopolitik gerilimler, büyük yerleşik oyuncuların ve tedarikçilerinin sipariş defterlerini artırdı.
- ❑ Uluslararası Stratejik Araştırmalar Enstitüsü'ne göre , küresel savunma harcamaları geçen yıl 2,2 trilyon dolarlık rekor seviyeye ulaşırken , Avrupa'da soğuk savaştan bu yana görülmeyen seviyelere 388 milyar dolara yükseldi.
- ❑ Bu yeni siparişler, BAE Systems, Leonardo ve Saab dahil olmak üzere bölgenin sektördeki en büyük yedi şirketinin toplam birikimlerinin 300 milyar doları aşan rekor seviyelere ulaşmasıyla Avrupa'nın savunma müteahhitlerinin servetini değiştirdi.
- ❑ Avrupalı hükümetlerin askeri harcama taahhütleri, daha önce pek çok yatırımcının uzak durduğu sektöre olan ilginin yeniden canlanmasına yol açtı; bölgedeki müteahhitlerin hisseleri, ABD'li rakiplerinden daha iyi performans gösterdi.

Nvidia'nın yükselişi coşku...

- ❑ Üç kıtadaki hisse senedi endeksleri, Nvidia'nın güçlü kazanç raporunun piyasadaki güçlü yükselişi tetiklemesi ve diğer teknoloji şirketlerinin hisselerini artırmasının ardından Perşembe günü tüm zamanların en yüksek seviyesine ulaştı.
- ❑ Çip üreticisinin hisseleri, üç aylık sonuçların ve şirketin Çarşamba akşamı yayınladığı yeni tahminlerin analist beklentilerinin ötesine geçmesinin ardından Perşembe günü yüzde 16,4 yükselişle kapandı .
- ❑ Wall Street'in gösterge göstergesi S&P 500 yüzde 2,1 oranında kapanarak Ocak 2023'ten bu yana en büyük günlük kazancına imza attı ve geçen haftanın rekor yüksek seviyesini aştı. Teknoloji ağırlıklı Nasdaq Composite neredeyse yüzde 3 değer kazanarak bir yılı aşkın sürenin en iyi gününü kapatarak kendi rekorunu kırdı.
- ❑ Nvidia'nın kazançlarına gösterilen coşkulu tepki diğer pazarlara da sıçradı; Stoxx Europe 600, Japonya'nın Nikkei 225 ve FTSE All-World endeksi rekor seviyelere ulaştı.

Hale (halo) etkisiyse tartışma yarattı!

- ❑ Nvidia'nın piyasa etkisi - S&P'nin yılbaşından bugüne büyümesinin dörtte birinden fazlasından doğrudan sorumluydu - o kadar büyük hale geldi ki, bazı yatırımcılar ve analistler Çarşamba günkü mali raporun enflasyon verilerinin açıklanmasına benzer şekilde piyasa çapında bir risk olacağını tahmin ediyorlardı.
- ❑ Nomura'nın çapraz varlık stratejisi genel müdürü Charlie McElligott, Nvidia'nın "hale etkisinin son aylarda ABD borsasını neredeyse tek başına ayakta tuttuğunu" söyledi.
- ❑ Sonuçlar, Fed'in Çarşamba günü açıkladığı son toplantı tutanaklarını gölgede bıraktı ; bu tutanaklar, yetkililerin Ocak ayında faiz oranlarını çok hızlı düşürme konusunda temkinli olduklarını bir kez daha doğruladı.
- ❑ Özellikle ekonomik büyümenin önümüzdeki yıl yavaşlamasının beklendiği ve ABD'de enflasyonun toparlanma işaretleri gösterdiği göz önüne alındığında, piyasadaki son yükselişin dar liderliği bazı çevrelerde aşırı coşkuya ilişkin endişelere yol açtı.
- ❑ Nvidia'nın gelir tahminleri o kadar hızlı arttı ki, fiyat-gelecek kazanç oranına bakıldığında değerlemesi tarihsel olarak yüksek seviyelerde değil, ancak bir dizi yatırımcı ve analist, bazı hisse senetleri ve endekslerin "balon" bölgesine yaklaştığı konusunda uyardı .
- ❑ Baird'de teknoloji stratejisti olan Ted Mortonson şunları söyledi: "[Bazı alanlarda] değerlemeler ile temeller arasında bir uyumsuzluk var. Bu 2000 yılında oldu. Piyasanın adı Nasdaq'tan DraftKings (spor toto ligi) 'e çevrilebilir; burası bir ticaret kumarhanesi.

Hisse piyasası bir balona dönüşür mü?

- ❑ 2024'ün üzerinden henüz iki aydan az bir süre geçti ancak yıl şimdiden borsa yatırımcıları için sevindirici oldu. Büyük Amerikan şirketlerinin S & P 500 endeksi , Meta ve Nvidia gibi teknoloji devlerine duyulan ilginin artmasıyla ilk kez 5.000'i geçerek %5 arttı. 22 Şubat'ta Japonya'nın Nikkei 225 endeksi 1989'da kırdığı kendi rekorunu kırdı.
- ❑ Yılın coşkulu başlangıcı eski bir tartışmayı yeniden canlandırdı: Yatırımcılar hisse senetlerine yatırım yapmaya devam etmeli mi? Yoksa piyasa şimdiden bir balona dönüştü mü?
- ❑ The Economist, bu konuda enteresan bir araştırmanın bulgularına yer vermiş. Araştırma sonucuna göre bırakınız şu anda ABD teknoloji hisselerinin geldiği yüksek seviyenin 2000 li yıllardaki dot.com balonuna benzetilmesini tam tersine genç yaştakilerin uzun müddet boyunca yarı yerli yarı küresel olmak üzere yüzde 100 hisse senedi tutması savı tartışılıyor.
- ❑ Ekim ayında Aizhan Anarkulova, Scott Cederburg ve akademisyenlerden oluşan üçlü Michael O'Doherty tarafından yayınlanan makalede; yüzde 100 hisse senedi portföyünü öne sürülüyor. Bu yaklaşım, çoğu yatırımcı için en iyisinin hisse senetleri ve tahvillerden oluşan bir karışım olduğunu ileri süren, uzun süredir devam eden ana akım tavsiyelere ters düşen bir yaklaşım. Yazarlar, yalnızca hisse senetlerinden (yarı Amerikan ve yarı küresel de olsa) oluşan bir portföyün çeşitlendirilmiş bir yaklaşımı yenebileceğini öne sürüyor ancak araştırmalarını 1890'a kadar uzanan oldukça uzun bir veri setine göre yapmışlar.
- ❑ Tartışmanın diğer tarafını yöneten ise niceliksel bir hedge fonu olan AQR Capital Management'ın kurucusu Cliff Asness, kendisi hisse senedi portföyünün, hisse senedi ve tahvil portföyünden daha yüksek beklenen getiriye sahip olduğunu kabul ediyor. Ancak alınan riske bağlı olarak daha yüksek bir getiri sağlayamayabileceğini savunuyor.
- ❑ Piyasaların seyri; yakın tarihteki dot.com balonu gibi olayları hatta bugünkü kripto gerçeğini anlamlı hale getirecek mi? Yakın zamanda göreceğiz.

TCMB, 8 aylık artış döngüsünü bitirdi

- ❑ Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Para Politikası Kurulu (PPK), politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranını değiştirmeyerek yüzde 45'te sabit bıraktı.
- ❑ Ocak ayında aylık enflasyonun ana eğiliminin yılın ilk ayına özgü zamana-bağlı fiyat ve ücret güncellemeleri sonucunda, enflasyon tahmin patikasında öngörölen şekilde yükseldiği ve manşet enflasyonun sınırlı bir artış kaydettiği aktarılan duyuruda, yakın döneme ilişkin göstergelerin yurt içi talepteki dengelenmenin sürdüğüne işaret ettiği vurgulandı.
- ❑ Duyuruda, "Söz konusu dengelenme süreci, tüketim malı ve altın ithalatında güçlü, diğer tüketim harcamalarına ilişkin göstergelerde ise öngörölene kıyasla yavaş seyretmektedir. Buna ek olarak, hizmet fiyatlarındaki katılık, jeopolitik riskler ve gıda fiyatları enflasyon baskılarını canlı tutmaktadır. Kurul, enflasyon beklentileri ve fiyatlama davranışlarının öngöröler ile uyumunu ve ücret artışlarının enflasyon üzerindeki etkilerini yakından takip edecektir" değerlendirmelerine yer verildi.
- ❑ Dış finansman koşulları, rezervlerin seviyesi, cari dengedeki iyileşme ve Türk lirası varlıklara talebin döviz kuru istikrarına ve para politikasının etkinliğine katkıda bulunmaya devam ettiği belirtilen duyuruda, "Para politikasındaki kararlı duruş, dezenflasyonun ana unsurlarından olan **Türk lirası reel değerlenme sürecine katkı vermeyi sürdürecektir**" ifadesi kullanıldı.
- ❑ Son günlerde bir kısım ekonomist ve STK temsilcisi, Türk lirasının aşırı değerli olmasının zararlarına atıfta bulunurken, TCMB'den gelen reel değerleme sürecine katkı vermeyi sürdürecektir açıklamasının tartışmalara yol açacağını düşünöyoruz.

Haftadan kalanlar

- ❑ Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü verilerine göre 2023'te çeyrek altın üretimi bir önceki yıla göre yüzde 67,8 artışla 17,8 milyon adet ile rekor seviyeye yükseldi.
- ❑ Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin: En güvenilir ortak Türkler oldu. İşte, Türk Akım üzerinden sevkiyat yapılıyor." dedi.
- ❑ Çin'e doğrudan yabancı yatırımlar geçen sene 1990'lardan beri en düşük artışı kaydetti. Bu düşüş, dünyanın en büyük 2. ekonomisine olan güvenin azaldığına işaret etti.
- ❑ Alman hava yolu şirketi Lufthansa, yer hizmetleri çalışanlarının greve gitmesi nedeniyle yüzlerce uçuşu iptal etmek zorunda kaldı.
- ❑ Bahçeşehir Üniversitesi BlockchainIST Center Direktörü Erdamar, "Dünyadaki kripto para projelerinin, alım satım platformlarının ve yatırımcıların Türkiye pazarına giriş yapmak için fırsat kolladığını ve bir yol haritasına ihtiyaç duyduklarını biliyoruz" dedi.
- ❑ ABD'de doların gelişmekte olan ülke (EM) para birimlerine karşı yükseliş beklentileri 2007'den bu yana en düşük seviyeye geriledi.
- ❑ Goldman Sachs, 2024 yılında TL'deki değerlenmenin süreceği ve rezervlerin de pozitif dönebileceğini ifade etti.
- ❑ Petrol Asya ticaretinde yatırımcıların taleple ilgili süregelen endişelere karşı piyasanın sıkılaştığına dair işaretleri değerlendirmesiyle geriledi.
- ❑ Business Insider 'Türkiye F-35'i elde edemedi ancak ürettiği yeni beşinci nesil savaş uçağı ilk uçuşunu yaptı' başlığını atarken, Bloomberg bir dönüm noktasının yaşandığını yazdı. Nikkei Asia gazetesi ise KAAN'ı satın alabilecek diğer ülkelerin ipuçlarını verdi.
- ❑ İstanbul'da yürütülecek olan kentsel dönüşüm uygulamaları kapsamında yapım için yardım verilmesine ilişkin Cumhurbaşkanı Kararı Resmi Gazete'de yayımlandı.
- ❑ AMB: Tüketici enflasyonda artış bekliyor
- ❑ BofA ve Morgan Stanley ekonomistleri yılın ikinci çeyreğinde Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın faiz artışı yapabileceğini öngördü.

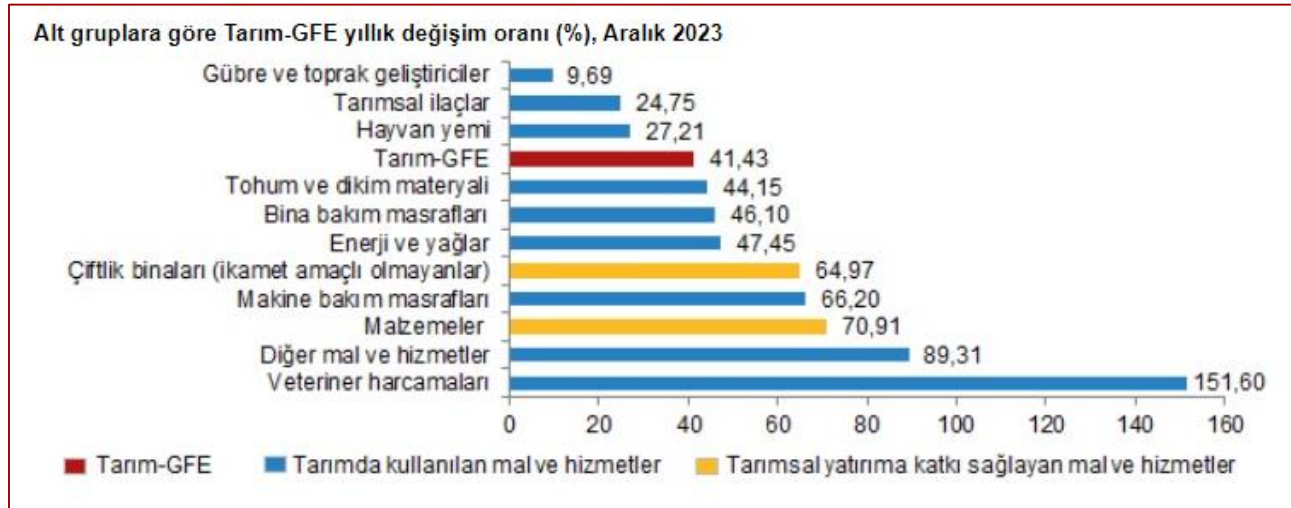
Hizmet, Perakende Ticaret ve İnşaat Güven Endeksleri, Şubat 2024

- Mevsim etkilerinden arındırılmış güven endeksi Şubat ayında bir önceki aya göre; hizmet sektöründe %1,6 oranında artarak 118,6 değerini, perakende ticaret sektöründe %1,0 oranında azalarak 114,5 değerini ve inşaat sektöründe %1,0 oranında artarak 91,8 değerini aldı.

	Endeks		Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	
	Ocak	Şubat	Ocak	Şubat
Hizmet sektörü güven endeksi	116,8	118,6	4,0	1,6
Son 3 aylık dönemde iş durumu	116,8	118,9	6,2	1,8
Son 3 aylık dönemde hizmetlere olan talep	115,3	118,3	2,9	2,6
Gelecek 3 aylık dönemde hizmetlere olan talep beklentisi	118,1	118,7	3,0	0,4
Perakende ticaret sektörü güven endeksi	115,6	114,5	-1,0	-1,0
Son 3 aylık dönemde iş hacmi-satışlar	134,1	132,7	4,9	-1,1
Mevcut mal stok seviyesi ⁽¹⁾	92,1	89,9	-2,6	-2,3
Gelecek 3 aylık dönemde iş hacmi-satışlar beklentisi	120,7	120,8	-5,6	0,1
İnşaat sektörü güven endeksi	90,9	91,8	3,3	1,0
Alınan kayıtlı siparişlerin mevcut düzeyi	84,2	84,0	6,6	-0,3
Gelecek 3 aylık dönemde toplam çalışan sayısı beklentisi	97,6	99,7	0,6	2,2

Tarımsal Girdi Fiyat Endeksi, Aralık 2023

- ❑ Tarım-GFE'de (2015=100), 2023 yılı Aralık ayında bir önceki aya göre %2,62, bir önceki yılın Aralık ayına göre %41,43, bir önceki yılın aynı ayına göre %41,43 ve on iki aylık ortalamalara göre %43,69 artış gerçekleşti.
- ❑ Ana gruplarda bir önceki aya göre, tarımda kullanılan mal ve hizmet endeksinde %2,82, tarımsal yatırıma katkı sağlayan mal ve hizmet endeksinde %1,47 artış gerçekleşti. Bir önceki yılın aynı ayına göre tarımda kullanılan mal ve hizmet endeksinde %37,64, tarımsal yatırıma katkı sağlayan mal ve hizmet endeksinde %68,87 artış gerçekleşti.

İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı

2024 yılı Şubat ayında, imalat sanayinde faaliyet gösteren **1725** iş yeri tarafından İktisadi Yönelim Anketi'ne verilen yanıtlar toplulaştırılarak değerlendirilmiştir.

İmalat sanayi genelinde mevsimsel etkilerden arındırılmış Kapasite Kullanım Oranı (KKO-MA), bir önceki aya göre **0,6** puan artarak yüzde **77,0** seviyesinde gerçekleşmiştir.

Mevsimsel etkilerden arındırılmamış Kapasite Kullanım Oranı (KKO), bir önceki aya göre **0,2** puan artarak yüzde **76,4** seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 1. KKO Toplu Sonuçlara İlişkin Gelişmeler (*)

(%)	KKO-MA	KKO	Tüketim Malları	Dayanıklı Tüketim Malları	Dayanıksız Tüketim Malları	Ara Mallar	Yatırım Malları
Şubat 2023	75,7	75,2	73,1	71,4	73,4	74,9	78,1
Ocak 2024	76,4	76,2	73,1	72,0	73,4	75,8	75,7
Şubat 2024	77,0	76,4	73,6	72,1	73,8	76,7	76,4
	↑↑	↑↑	↑↑	↑↑	↑↑	↑↑	↑↓

(*) Kısa oklar aylık değişimleri, uzun oklar ise yıllık değişimleri göstermektedir. Mavi oklar artışa, kırmızı oklar ise azalışa işaret etmektedir.